

**PROFESSOR ABUZƏR XƏLƏFOVUN “HEYDƏR ƏLİYEV
VƏ AZƏRBAYCANDA KİTABXANA İŞİ”
MONOQRAFİYASININ TARİXİ ƏHƏMİYYƏTİ**

Rəşad Qardaşov

*BDU, Kitabxana resursları və informasiya axtarış sistemləri
kafedrasının dosenti, tarix üzrə fəlsəfə doktoru*

Böyük dövlət xadimi, görkəmli siyasətçi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, zəmanəmizin nadir şəxsiyyətlərindən biri Ümummilli Lider Heydər Əliyev çox zəngin irsi qoyub getmişdir. Xalqımızın mənəvi sərvəti olan bu zəngin irsi araşdırdıqca, bu görkəmli şəxsiyyətin öz xalqına qırılmaz tellərlə bağlı olduğu, onu ürəkdən sevdiyi, Azərbaycanın inkişafı və tərəqqisi naminə böyük işlər gördüyü, bütün varlığını, həyatını Azərbaycan dövlətçiliyinin möhkəmləndirilməsinə həsr etdiyi göz önünə gəlir. Ümummilli lider Heydər Əliyev haqqında nə qədər yazılsa, kəmiyyət və keyfiyyət etibarilə bu böyük şəxsiyyəti tam xarakterizə edə bilməz.

Professor Abuzər Xələfov Azərbaycanda kitabxana işinin çoxəsrlik tarixinə onlarla kitab, elmi məqalə və başqa materiallar həsr etmişdir. A.Xələfovun elmi tədqiqat fəaliyyətində humanitar elm kimi kitabxanasünəşliyin ümumnəzəri və metodoloji problemlərinin işlənilməsi, kitabxanaların sosial funksiyalarının inkişafının araşdırılması, cəmiyyətin intellektual inkişafı prosesində, insanların mədəni-mənəvi tərbiyəsində, təhsil prosesində kitabxanaların rolunun öyrənilməsi çox böyük yer tutur. Prof. A.Xələfovun 2006-cı ildə nəşr etdirdiyi “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” monoqrafiyası müstəqillik illərində Azərbaycanda kitabxanasünəşliyin fikrinin zirvəsidir. Uzun illərdən bəri kitabxanaçılıq təhsili sahəsində fəaliyyət göstərən, bütün ömrünü kitabxana işinə həsr edən müəllif bu monoqrafiyanı məhz həmişə təmasda olduğu respublikamızın çoxsaylı kitabxanaçıları ordusunun arzu və istəklərini və belə bir əsərə böyük tələbat hiss etdiklərini nəzərə alaraq Ulu Öndərimizə dərin məhəbbətlə qələmə almışdır.

Mədəniyyətimizin mühüm sahələrindən biri olan kitabxana işi sahəsində mürəkkəb bir vaxtda Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən olduqca ciddi tədbirlər həyata keçirildi. Hər şeydən əvvəl kəskin maliyyə çətinliyinə baxmayaraq kitabxana şəbəkələri qorunub saxlandı.

Bu gün fəxrlə demək olar ki, Azərbaycan MDB ölkələri içərisində dövlət kitabxana şəbəkəsini qoruyub saxlayan, kitabxana müəssisələrinin özəlləşdirilməsini qadağan edən yeganə respublikadır. Bu dövrdə Ulu Öndər Heydər Əliyev bir neçə dəfə Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasına getmiş, şəxsi kitabxanasından həmin kitabxanaya xeyli kitab bağışlamış, kitabxana, kitabxana işi və kitabxanaçı haqqında parlaq fikirlər söyləmiş, kitabxanaları “Xalq, millət üçün, cəmiyyət üçün müqəddəs bir yer, mənəviyyat, bilik, zəka mənbəyi” adlandırmışdır. Fərəhləndirici haldır ki, məhz Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Prezidentliyi dövründə kitabxana işi haqqında bir çox sərəncamlar və dövlət qərarları verilmiş, 1999-cu ildə Milli Məclis tərəfindən “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir.

Xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin Respublikamıza 34 illik rəhbərliyi dövründə mədəniyyətimizin çox mühüm sahəsi olan kitabxana işi dövlət qayğısı ilə əhatə edilmiş, bu sahə həmişə böyük öndərin diqqət mərkəzində olmuşdur. Məhz buna görədir ki, həmin illər respublikamızda kitabxana işinin tarixinə inkişaf və tərəqqi dövrü kimi daxil olmuşdur. İllər, əsrlər keçəcək, ancaq Azərbaycan tarixinin Heydər Əliyev dövrü tariximizin ən parlaq səhifələri kimi qalacaq. Professor Abuzər Xələfov “Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi” adlı monoqrafiyasında kitabxana quruculuğu sahəsində Ulu Öndərin titanik fəaliyyətini, böyük qayğı və məhəbbətini, kitabxana işi haqqında ölməz ideyalarını, nəzəri irsini gələcək nəsillərə çatdırmaq məqsədini qarşısına məqsəd qoymuşdur. “Azərbaycanda kitabxana işinin inkişafında Heydər Əliyev mərhələsi (XX əsrin 70-80-ci illəri)” adlanan I fəsildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyətinin sovet dövrü mərhələsi əksini tapır. II fəsil “Heydər Əliyev və müstəqillik illərində Azərbaycanda kitabxana işi” mövzusunda yazılmışdır. Burada 1993-2003-cü illərdə kitabxana işi sahəsində respublikamızda aparılan dövlət siyasəti əksini tapmışdır. Ölkəmizdə yüksəkixtisaslı kitabxanaçı kadrların hazırlanmasında Ulu Öndərin xidmətləri əvəz edilməzdir. O, respublikada rəhbərliyə gəldikdən sonra 60-cı illərdə ləğv edilmiş kitabxanaları bərpa etmək, yeni kitabxanalar açmaqla yanaşı, yüksəkixtisaslı kitabxanaçı kadrların yetişdirilməsi işinə də xüsusi diqqət göstərmişdir. Monoqrafiyada Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan mədəniyyətinin ayrılmaz tərkib hissəsi olan kitabxana quruculuğu sahəsindəki misilsiz xidmətləri ümumiləşdirilib elmi nəticələr çıxarılır. Burada kitabxanaların xalqımızın mədəni-mənəvi tərəqqisindəki rolu haqqında müdrik rəhbərin fikirləri şərh olunmuş, həmçinin onun XX əsrin II yarısında Respublikada kitabxana şəbəkələrinin inkişafı, ki-

kitabxanaların mərkəzləşdirilməsi, kitabxana fondlarının inkişafı, əhaliyə kitabxana xidmətinin yaxşılaşdırılması, kitabxanaların maddi-texniki bazasının və kadr potensialının möhkəmləndirilməsi istiqamətindəki fəaliyyəti konkret faktlar əsasında təhlil edilmişdir.